

«Al nostre país s'esta eternitzant una situació colonial

/ Jordi Morera

«Els canacs som els habitants legítims de Nova Caledònia»

Entrevista amb Louis Mapou, representant del FLNKS

Vicent PARTAL

A final de l'any passat, i després de cent trenta-un anys d'ocupació, l'opinió pública francesa descobria que tenia una altra colònia, al Pacífic. La, fins aquell moment, tranquil·la Nova Caledònia esdevenia el focus d'una insurrecció el primer pas de la qual era la proclamació de la República Canaca Socialista i el boicot a les eleccions franceses.

Amb una població indígena en minoria, enfront dels francesos i els membres d'altres races instal·lats durant el darrer segle en aquelles illes, els canacs reclamen la independència i la constitució d'una nova

societat, basada en les formes de vida mil·lenàries del seu poble. De tot això hem volgut parlar amb Louis Mapou, el representant a París del Front d'Alliberament Nacional Canac i Socialista.

—¿Què són exactament els canacs?

—Els canacs som una part dels pobles, de les tribus melanèsies que habiten des de fa tres mil anys un espai al sud-oest de l'Oceà Pacífic, format per la Papua-Nova Guinea, les Illes Fidji, Vanuatu i Nova Caledònia. El mot «canac», en realitat, ha estat usat d'una manera despectiva pels europeus en referir-se al nostre poble i, per això mateix, nosaltres l'usem

com a senyal de la voluntat que tenim de construir una societat basada en els nostres costums.

—¿Quina és la situació dels canacs dins Nova Caledònia?

—Al nostre país s'està eternitzant una situació colonial. Durant els anys de l'ocupació francesa, nosaltres hem estat desposseïts de la terra, apartats a reserves, sotmesos, primerament, a un veritable intent d'extermini i, més tard, de segregació. Els diversos canvis que ha efectuat França en el règim polític de la seua colònia han influït ben poc per a canviar aquesta situació.

Les reserves canaques, en aquests moments, re-

presenten, a banda les illes Loyanté, prop d'un deu per cent de la població de Grande Terre, la nostra illa major. Pel que fa al nombre d'habitants, cal aclarir que la població melanèsia va ser brutalment reduïda a les acaballes del segle passat, gràcies a les matances, les epidèmies i els confinaments, alhora que s'importaven gran quantitat de francesos, que han acabat minoritzant el poble canac dins el propi territori. Si en l'any 1853 representàvem pràcticament el 100 per 100 de la població del país, avui només en representem ja el 43 per 100. Per això, nosaltres reivindicuem que se'ns reconega com la comunitat legal del País Canac.

—Els altres habitants no són només francesos...

—No, els francesos representen un 37 per 100 de la població, i també hi ha tahitians, indonesis, vietnamites, walisians i d'altres nacionalitats.

—¿Qui forma el FLNKS i quins en són els objectius?

—Tots els partits independentistes, tret d'alguns grups molt reduïts. El FLNKS és format per cinc partits, que són la Unió Caledoniana, la Unió Progressista Melanèsica, el Front Unit d'Alliberament Canac i el Partit Socialista de Caledònia. Últimament, també s'hi ha incorporat el PALIKA. Alguns mantenen ideologies socialistes marxistes i, inclús, leninistes, d'altres no, i n'hi ha un que és format bàsicament per europeus. El Front agrupa també sindicats, organitzacions de dones, esglésies, etc. És la direcció unificada del moviment independentista.

—¿I quines són les reivindicacions exactes per les quals lluiteu?

—Nosaltres lluitem perquè se'ns reconeguen els nostres drets legítims. Per-

JULIOL 85

FESTIVALS DE VALÈNCIA

DILLUNS 15

22.30 / JARDINS DELS VIVERS
AUTE 85
LUIS EDUARDO AUTE
Entrada numerada: 800 ptes.
Entrada sense numerar: 600 ptes.

DIMARTS 16

22.30 / PLAÇA DE MANISES
IL FALSO MAGNIFICO
TAG TEATRO DI VENEZIA
Entrada única: 350 ptes.

22.30 / MERCAT D'ABASTOS
ZOTAL
COMPANYIA VITORE I GINA
Entrada única: 350 ptes.

22.30 / JARDINS DELS VIVERS
ENTREGA DELS PREMIS CERTAMEN DE BANDES:
BANDA «SANTA CECÍLIA», de Cullera
BANDA PRIMITIVA, de Llíria
BANDA MUNICIPAL DE VALÈNCIA
Entrada única: 400 ptes.

DIMECRES 17

22.30 / MERCAT D'ABASTOS
ZOTAL
COMPANYIA VITORE I GINA
Entrada única: 350 ptes.

22.30 / PLAÇA DE MANISES
IL FALSO MAGNIFICO
TAG TEATRO DI VENEZIA
Entrada única: 350 ptes.

DIJOUS 18

22.30 / JARDINS DELS VIVERS
DOUBLE & PARADIS
SERAPIONS THEATRE
Entrada numerada: 600 ptes.
Entrada sense numerar: 400 ptes.

22.30 / PLAÇA DE MANISES
IL FALSO MAGNIFICO
TAG TEATRO DI VENEZIA
Entrada única: 350 ptes.

DIVENDRES 19

22.30 / JARDINS DE VIVERS
DOUBLE & PARADIS
SERAPIONS THEATRE
Entrada numerada: 600 ptes.
Entrada sense numerar: 400 ptes.

22.30 / CLAUSTRE DEL PATRIARCA
ORQUESTRA MUNICIPAL DE VALÈNCIA
Director: MANUEL GALDUF

DISSABTE 20

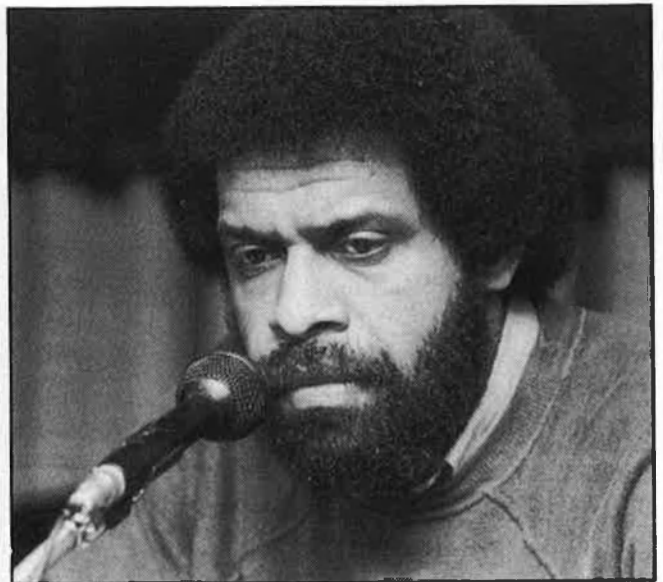
19.00 / PLAÇA DE LA MARE DE DÉU
RAFA RASFOOTING
PROFESSOR MALVARROSA

22.30 / PLAÇA DE LA MARE DE DÉU
RAZAS MÁGICAS
V.º CONGRESO
Entrada lliure

22.30 / CLAUSTRE DEL PATRIARCA
LLUÍS CLARET (cel·lo)
Entrada lliure

DIUMENGE 21

22.30 / JARDINS DELS VIVERS
THE AIRTO AND FLORA BAND:
FLORA PURIM (veu)
AIRTO MOREIRA (percussió i veu)
DAVID ZAIRE (guitarra)
TONY MORENO (percussió)
KEI AKAGI (teclats)
RANDY TICO (baix)
JEFF ELLIOT (trompeta)
Entrada numerada: 700 ptes.
Entrada sense numerar: 500 ptes.

«Nosaltres garantim la seguretat futura de tots els habitants de Nova Caledònia»

«Volem exercir, sense condicions, la nostra sobirania»

què se'ns reconega, com a poble, encara més, com al poble legítim de Nova Caledònia, el dret a posseir la nostra terra, a practicar la nostra lliure determinació, a obtenir la restitució de totes les terres que integren el nostre país i a exercir, immediatament i sense condicions, la nostra sobirania.

—¿Quina seria l'actitud dels canacs envers les altres poblacions, una vegada aconseguida la independència?

—Nosaltres afirmem que els únics que tenim dret a pronunciar-nos sobre la independència de la nostra terra som els canacs, perquè, en realitat, som nosaltres els únics colonitzats, i reivindicuem tot el territori. Això no vol dir que, una vegada aconseguida aquesta, no exercim el nostre costum ancestral de l'hospitalitat i proposem a les altres comunitats formes de vida al nostre país. Nosaltres ga-

rantim la seguretat futura de tots els habitants de la República Canac i creiem que les altres comunitats —polinèsics, asiàtics, etc—, caledonians i els mateixos francesos progressistes que han comprés la lluita del nostre poble i volen aconseguir una societat més justa i lliure ens ajudaran en aquest camí.

Mapou pràcticament no ha fet cap gest durant l'entrevista i només els ulls han anat i han tornat constantment als distints objectes de l'habitació on parlem. Amb una veu exageradament suau, m'explica que ha viscut massa anys en una societat sense presses, passant llargues hores mirant l'oceà, per a comportar-se nerviosament. «És tota una altra manera d'entendre la vida, distinta a la que teniu els europeus», em diu mentre ens acomiadem. Abans, m'ha comentat: «No tenim més alternativa que vèncer o morir. I pensem vèncer».